Асобны № каштуя усюды 50 кап.

Працоуны народ усіх краеу—злучайся!

ДЗЯННІЦА

Вестка Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту і Маскоускай Беларускай Сэкцыі Р. К. П. (бальшавікоу).

КОШТ ГАЗЭТЫ.	У РАСЕІ.	ЗА ГРАНІЦУ.
1 м.	1 р. 80 к.	3 р. — к.
2 м.	3 р. — к.	4 р. — к.
3 м.	4 р. 25 к.	6 р. — к.
4 м.	6 р. — к.	8 р. 70 к.
6 м.	8 р. 50 к.	12 р — к.
9 м.	13 р. 50 к.	18 р. — к.
12 м.	17 р. — к.	20 р. — к.

Перамена адрысу 50 к.

Выпісваючым некулькі экз.—робіцца скідка 20%.

Радакцыя і Адміністрацыя: Масква, Пречистенский бульв., д. 29, кв. 24 Тел. 1-16-02.

Рукапісы, якія прысылаюцца у радакцыю ля друку, павінны быць напісаны разборна і на адным боку паперы.

Ня прынятыя рукапісы ля друку звяртаюцца аутарам назад, калі ля пярасылкі іх прыслана марка, як не-та зніштажаюцца. Радакцыя пакідая сабе правы папрауляць рукапісы.

Радакцыя адчыняна ад 11 да 4 г. У гэты часы прымая і радактар.

№ 2 (46).

Масква, 1919 г. 16 Январа. Выходзіць ня меньш чатырох разоу у месяц. II год выданьня

ХАЙ ЖЫВЕ БЕЛАРУСКАЯ РАДАВАЯ РАСПУБЛИКА!

Манифест Правительства Белорусской Советской Республики.

«Товарищи и братья-рабочие, беднейшие крестьяне и красноармейцы Белоруссии!

Горемычная, измученная Белоруссия, Белоруссия рабочих и беднейших крестьян, постоянно служившая источником обогащения польских помещиков, злодеев-купцов и всех других богачей-кровопийц, а затем захваченная российским кровавым самодержавием с его генералами и всевозможным чиновничеством, одурманиваемая и обманываемая с костельных амвонов ксендзами и с алтарей попами, скованная с ног до головы цепями неволи, терпевшая все время издевательства и глумления и пережившая тяжелое ярмо немецкой оккупации — ныне освобождается от вековой муки смелым натиском Красной Армии и приобщается к новой свободной жизни, строящейся на основах коммунизма, на фундаменте международного единения трудящихся.

Великая октябрьская революция в России, обратив в развалины господство помещиков, фабрикантов, ксендзов и попов, господство обмана, неволи и притеснений—заложила фундамент нового строя жизни властью самого трудящегося народа; начав с России, она зажгла всемирный огонь освобождения трудящихся от гнета царей и капиталистов. Пламя этого огня, с каждым днем и с каждым часом, обнимает все большие пространства, переходит из одной страны в другую, освобождая трудовые массы от тьмы и невежества, вынужденного молчания и покорности; зовет к восстанию против угнетателей и грозит уничтожить всех заклятых врагов свободы и революции и расчистить широкий красный путь к господству свободного труда, к господству братского единения трудящихся всего мира.

Чувствуя и видя свою неминуемую скорую гибель, враги революции, несущей всю полноту власти на земле рабочему и бедному крестьянину, мечутся и выбиваются из сил, стараясь обманами и подкупами собрать вокруг себя силы, чтобы обрушиться на революцию и задушить ее грозное шествие.

Но напрасны все их надежды, тщетны их потуги; могучий вал революционной воли, разрушающий рабство, уничтожающий всякую неволю и освобождающий трудовой народ, не встретит на пути своем никаких преград.

Рабочие, крестьянская беднота и красноармейцы Белоруссии!

Разрушая здание тяжелой неволи, осушая моря слез и реки крови, пролитой на широком пространстве горемычной Белоруссии, разоренной ужасной войной, затеянной царями и богачами из-за своих интересов и погубувшей понапрасну миллионы рабочих и крестьян, к вам идет в лучах солнца с приветным кличем революция, которая несет вам освобождение и власть и господство совместно с трудящимися народами России, Литвы, Украины и Латвии. С сегодняшнего дня становитесь и вы свободными и полноправными хозяевами свободной, независимой Белорусской Социалистической Советской Республики. Сегодняшнего дня Советская Республика Белоруссии становится республикой трудового народа рабочих, крестьянской бедноты и красноармейцев Белоруссии. Все, посягавшие до настоящего момента на трудовую Белоруссию — буржуазные продажные правительства, правительства крепостников-помещиков, фабрикантов и купцов, поддерживаемые продажным духовенством— будь то Рада, немецкие оккупационные власти, польские и украинские захватчики—считаются отныне свергнутыми и об'являются со всеми своими сподвижниками и единомышленниками злейшими врагами вашими и трудящихся всего мира, заслуживающими беспощадной революционной кары. Вставайте все на защиту Социалистической Советской Трудовой Республики Белоруссии, пусть с востока на запад и с севера на юг прозвучит этот призывный клич по всему пространству Белоруссии и заставит всех до одного пролетариев и бедных крестьян стать под красный стяг мировой революции, чтобы о ваши закаленные ряды разбились все атаки темных сил врагов революции и бедного трудового народа.

Скорей же на борьбу, чтобы не застали вас в беззаботном покое все готовящееся к нападению на Советскую Белоруссию: черные банды польских легионеров, петлюровских «самостийников» и следом за ними шествующие белогвардейские слуги союзнического империализма.

К борьбе! К борьбе! К борьбе!

Именем веками терпевшей неволю, рабство и издевательство, Белоруссии, а ныне вольной Советской Белорусской Республики, именем Красной Армии, именем социалистической революции и международного социализма мы, временное Рабоче-Крестьянское Правительство Белорусской Советской Независимой Республики, поставленные на посты решением первого С'езда Коммунистической партии Белорусской Республики и волей Советов Белоруссии, об'являем пред всем миром: 1) отныне вся власть на Белоруссии принадлежит только Советам рабочих, крестьянских, батрацких и красноармейских депутатов; 2) еще сохранившаяся где бы то ни было на Белоруссии власть немецких, польских и украинских оккупантов отныне считается упраздненной; 3) продажная буржуазная белорусская рада с ее так называемыми «народными министрами» об'является вне закона; 4) все законы, договоры, постановления, приказы и распоряжения, как Рады и ее слуг, так равно и немецких, польских и украинских оккупационных властей, считаются недействительными, приказы же и распоряжения немецких властей, касающиеся порядка ухода немецких солдат из Белоруссии, остаются в силе; 5) отныне устанавливается на Белоруссии революционный порядок: все контрреволюционные выступления, а равно и попытки учинить погромы, грабежи и насилия, будут беспощадно караться по всей строгости революционных законов; 6) рабочие, крестьяне и вообще трудящиеся всех национальностей, какие живут на Белорусии, пользуются равными правами и находятся под защитой революционных законов; 7) вся земля помещиков и крупных землевладельцев, монастырей, церквей, костелов и духовенства со всем живым и мертвым инвентарем, а также все леса, воды и недра земли, становятся д стоянием трудового народа Белоруссии; 8) все железные дороги и пути сообщения, почтовые, телеграфные и телефонные сети, фабрики, заводы и банки об'являются достоянием рабочих и бедного крестьянства Белоруссии; 9) местные Советы обязаны оберегать народное достояние от расхищения и порчи, привлекая виновных к ответственности; 10) устанавливается восьмичасовой рабочий день без сверхурочных часов работы и одновременно входят в силу все декреты Российской Социалистической Федеративной Советской Республики по обезпечению рабочего класса.

Красной Армии, рабочим и крестьянской бедноте Белоруссии мы, Временное Рабоче-Крестьянское Правительство Белорусской Советской Независимой Республики, вручаем защиту всех этих великих завоеваний Социалистической Революции, напоминая всем трудящимся, что, защищая Советскую Белоруссию, они защищают Советскую Россию, защищают мировую революцию, интересы трудового народа и светлое торжество мирового социализма.

Да здравствует освобожденная трудовая Белоруссия!

Да здравствует Советская Россия!

Да здравствует мировая Рабочая Революция!

Именем освободившегося Белорусского народа — председатель Временного Рабоче-Крестьянского Правительства Белоруссии Д. Жилунович, члены правительства: А. Мясников, С. Иванов, А. Червяков, И. Рейнгольд.

Масква, 16 январа.

Пасьля доугіх вякоу няволі, пасля прыгону і уціску як ад сваіх суседзяу, так і ад свайго панства Беларусь, напаследак, у апошнія дні зрабілася вольнаю. Гэтую вольнасць яна купіла натта дорага. Цэлыя вякі яна была прыдушана, многія гады цяжка пакутавала, ня маючы сабе прахланьня і проміну у будучыня. У бяздольнум, бязпрасьветнум жыцьці загінала нават надзея на лепшую долю, на вольнасьць, і працаунік-беларус бытцам ня меу жаданьня палепшыць сваю гаспадарскую долю, выйсці на шырокую вольную дарогу да сьвету і шчасця, да адбудовы самавіта свайго уласнаго жыцьця. Толькі калі-ня-калі па Беларусі прайходзіу штурх, як толькі уціск даходзіу да нямагчымасці яго вытрываць, але усякі рух, клікаушы да адраджэньня волі народу, душыуся няшчадна правіцельствам і чужымі бізунамі. Народ ізноу засынау, ня пасьпеушы як мая быць прачухацца, ва усе вочы пабачыць сьвет свае вольнасці і разгледзяць свае мэты, свае дамаганьня у агульнум развіцьці працоунаго грамадзянскаго руху.

Толькі такоя вялікая з'явішча, як Расейская Равалюцыя 1917 году, змагло вырваць Беларусь з вякавого лятаргічнаго сну. Беларускі працоуны народ прачнууся і пачуу у сабе сілу да новаго жыцьця і устрою, зразумеу свае задачы у гістарычнум развіцьці народау па дарозя да социялізму. Але як ні жаданым, як ні сьветлым было гэтая прабуджэньня, над яго хутка пау змрок іншаго прыгону. Над Беларусю стала пажахаць полымя ад спаляных сіолау, пацякла кроу селянства, убогая дабро яго зніштожана, разграбляна: панскія легіоны з палякоу, нямецкія юнкяры і лейтэнанты наводзілі усцішша на народ сваею падкасцю, дзікасцю варварства. Іх нясутрымная нічым распуства, здавалася, мела магчымасць ня толькі скасаваць усіо тоя, што дала Беларусі равалюцыя, але утаптаць у гразь усе зачаткі культуры і самавітасьці Беларусі. Здавалася, што над бяздольным краям, толькі ачнуушымся, навісла ціомная хмара, якая назаусіоды закрыла сонца вольнасці. Ізноу Беларусь безатветная пагарджаная, бяздольная пад абцасам таржаствуючаго імпэрыялізму.

З гэтаго новаго уціску, пагражаушаго задушыць усякую вольную думку на Беларусі, магла вызваліць толькі няпрытымная сацыяльная равалюцыя, якая мела сваім напрамкам дарогу да міжнароднаго аб'еднаньня працоунікау усяго сьвету. Думка аб усясьветнуй сацыяльнуй равалюцыі усіо пашыраятцца с кожным дніом, захапляючы усіо больш народау. Гэтая думка пераходзіць у дзейнасць, і тая старана, аткуль ішла найвялікшая пагроза Беларусі,—Гэрманія,—першая пайшла на равалюцыйную дарогу. І хоць равалюцыя у Гэрмані ня дайшла яшчэ да таго тэрміну, каб звацца сацыяльнаю, але да гэтаго яна ідзе у сваім поступя. Нават цяпер ужо, на паудорозя да свайго сканчэньня, равалюцыя у Гэрмані паслабіла нацягнутыя лейцы кірунку і даравала магчымасць расейскаму пралятарыяту скасаваць Брэская замірэньня, прыці на падмогу сваім братом, якія таміліся пад уціскам акупацыі. Чырвоная армія і мяйсцовыя працоунікі бязпрыпынна вызваляюць гарады і віоскі Беларусі ад засеушых там абірайцау.

Дзякуючы бязпрытымнаму равалюцыйнаму пражэньню усярасейскаго пралятарыяту і селянства, Беларусь ізноу вызвалілася з прыгону. Нямецкі наступ і захапляньня па крысе ліквідуюцца, мяйсцовая панства прымушана шукаць сабе прытулку ня у Беларусі, а за рубяжамі яе—у Польшчы; буржуазны урад с хлусна сацыяльнаю ахварбоукаю у абліччы Мінскае Рады мусіу бяз спрэчак уцякаць, ня маючы ні уласнае сілы, ні падтрыманьня з боку беларускаго народу, якому уелася у косьці валадарства паноу і ігрыкі Рады з нямецкімі гэнераламі. Уся брыда, звіушая сабе гняздо на Беларусі, выкінута на паветра і мусіць згінуць, як іой і належыць. Беларускі працоунік мая магчымасць цяпер сам будаваць сваіо жыцьціо. *Расейскі пралятарыят, стаючы на варця заіовы правоу кажнаго народу на уласную управу, дбаючы аб замацаваньні сацыяльнае равалюцыі, праз Работніча-Селянскі урад Расеі пасобіу Беларусі залажыць сваю уласьць, прызнаушы Беларусь асаблівою Распублікай.* Ужо адна справа, што Беларусь атрымала свой уласны урад, мая вялікую значнасць дзеля яе, бо з гэтых часау становіцца магчымым самому беларусу будаваць сваіо уласная жыцьціо. *Правазгалашэньня ж гэтае Распублікі Радавою забеспячая іой вялікую будучыну праз тоя, што яна закладаяцца, як гасударства працоунікау, выключаючы з сябе усіх абірайцау, якія здзекаваліся над народам.*

Кожны беларус, які пературывау на сабе усе пакуты няволі і убогасьці, ад шчыраго сэрца прывітая перш усяго той вялікі у гісторыі Беларусі факт, якім з'яуляяцца апавяшчэньня Радавае Распублікі Беларусі і падзякуя Расейскаму Работніча-Селянскаму ураду за яго падмогу беларускаму працоунаму народу у справя выяуленьня яго палітычных і асабістых правоу. Даляй, іон вітая тых таварышау, якія, трымаючы у руках чырвоны сьцяг міжнароднае сацыяльнае равалюцыі, ня забыліся аб сваіой бацькаушчыня, аб сваіом ціомнум браця—беларускум селяніня і сьмела атрымалі уласьць у нашуй маладой Распубліцы, дбаючы толькі аб абароня працоунаго народу, на вольнасць якога [illegible] шмат пакусау. Раза[illegible] ням беларусская с[illegible] чыя выказваюць н[illegible] Беларускае Рада[illegible] жа адоляць вора[illegible] працоуніка, павя[illegible]

[illegible]ьнасці, у напрамку да замацаваньня соцыялізму і створыць з Беларусі форпост усясьветнае равалюцыі. *З свайго боку беларуская селянства і рабочыя павінны усе свае сілы падараваць у рукі свайго Ураду, падтрымоуваць яго у яго барацьбе з ворагамі народу і равалюцыі і аб'ядняцца з ім у дамаганьні да адбудовы палітычнае будучыны і аканамічнаго устрою Беларусі на закладзінах міжнароднаго сацыялізму.*

Няхай жа жыве Беларуская Радавая Распубліка!

Няхай пашыраяцца міжнародная сацыяльная равалюцыя!

Прывітаньня Радзя Народных Камісарау Беларусі і Расеі!

Найміты Антанты.

Расейская Радавая Распубліка зьвяртая на сябе пільную увагу правадыроу Антанты, узяушых на сябе ролю міжнародных жандармау, паставіушых сваіою мэтаю вастанову і падтрымання згніушаго буржуазнаго устрою жыцця. З найвялікшаю ахвотаю напусьцілі-б яны на Расею свае пабедныя арміі, каб задушыць расейскую сацыяльную равалюцыю, але праясьняючая сазнання заходня-эурапейскаго пралятарыяту і пачуццio ім свае клясавае салідарнасьці з расейскімі таварышамі ня дае можнасьці выканання гэтаго пляну. І правадыром Антанты нехаця прыходзіцца шукаць іншых спосабау барацьбы з расейскай равалюцыяй. Яны узбраілі і падтрымоуваюць чэха-славакау, дзянікінцау, колчакоуцау і інш., але усяго гэтаго аказалася мала. Чырвоная Армія настолькі узрасла і узмацнілася, што ня толькі пабедна адбівая усе напады белагвардзейскае хэуры, але с кожным днём адходзя ле усіо даляй і даляй.

Трэба конча знайсьці новаго ворага Радавай Расеі, і Антанта дакладая усіх старанняу, каб і на заходзя стварыць гэткі-ж фронт проціу расейскае равалюцыі, які даўно ужо істнея на усходзя. Карыстаючы са страху польскае буржуазеі пярад „бальшавіцкаю анархіяю"— Антанта падбівая польскі урад да збройнаго выступлення проціу Радавае Расеі. Лоукія кіраўнікі палітычнаго гандлярства старанна павясьці справу так, каб і нашта [illegible] Радавае Расеі, Антанта згаджаецца на прылучэння да Польшчы адвечна-беларускіх земляу, згаджаяцца вярнуць беларускіх сялян у яшчэ горшую няволю польскіх паноу, чым тая, у якой яны знаходзіліся да гэтаго часу. Прываблінная абяцанкаю, польская буржуазея пасьпешна гатуяцца выпаувіць волю сваіх гаспадароу, і павінуючыся загаду с Парыжу, польскі міністр чужаземных спрау шле правакацыйныя ноты Расейскому Ураду.

Але уся бяда у тым, што у распараджэнні польскае буржуазеі знайходзіцца залішня мала збройнае сілы, каб цяпер-жа выступіць проціу расейскае равалюцыі, і мы бачым што польскі ваенны міністр абвяшчая няадкладным заданням бягучаго часу стварэння паумільённае арміі. Тым часам вядома, што у цяперашні момант уся польская армія ледзьвя налічая у сабе каля 90.000 чалавек, а казённая скрыня бязнадзейна пустая. Пры такіх варунках стварэння паумільённае арміі у разбуранум вайною краі адсоуваяцца на дужа далёкі тэрмін.

Пакуль будзя ісьці фармавання гэтае арміі, беларускія работнікі і сяляня так сама ня будуць спаць у шапку. Беларускі працоуны народ, нацярпеушыся шмат гора за часы нямецка-панскай няволі, ня дасьць ізноу закаваць сябе у кайданы. Чырвоная Армія Беларускай Радавай Распублікі пры братэрскум падтрыманні Радавае Расеі будзя расьці са дня на дзень.

Хвалі равалюцыі у Польшчы уздымаюцца усіо вышай і вышай і пагражаюць нахлынуць у сабе польскую буржуазею разам з ле анэксіоністкімі плянамі. Быць можа, гэта збудзяцца хутчэй, чым мы думаям...

Але калі гэтаго і ня здарыцца у блізкум чася, дык найміты Антанты сустрэнуць пярад сабою моцную сьцяну беларускіх работнікау і сялян, аб якую яны паразьбіваюць свае дубовыя галавы.

Міхась Баравы.

Няпрошаныя заступнікі.

Немаль уся ужо Беларусь ачышчана ад нямецкіх оккупацыйных войск. Чырвоная армія работнікау усіх нацый, прыносшая беларускаму працоунаму пароду збавення ад панскаго і нямецкаго уціску, няупынна коціца на захад і усіо бліжай і бліжай падступая да граніцау Польшчы. Соцыялістычны па назвя, а у істоця сваёй гамбова буржуазны польскі урад Пілсудскаго-Морачэускаго напялякоўся. Прыблізнання чырвонае арміі ня суліць яму нічога добрага: паустання работнікау, час ад часу разгараючыйся у прамысловых польскіх вакругах, становяцца усіо боляй упартымі; надход чырвонае соцыялістычнае арміі акрыляя надзеі польскіх работнікау на братэрскую падмогу і паддае ім энэргіі да змагання са сваімі прыгнятацялямі. Доля польскіх паноу, сядзеушых на Беларусі, удзьвяйгу няпакоіць буржуазею каранной Польшчы: з аднаго боку, як вобраз ле уласнае будучыны, а з другога боку, як доля родных па крові і па клясавуй прыналежнасьці людзей. Хоць чырвоная армія і ня падыйшла яшчэ да граніц этнаграфічнае Польшчы, але варшаускія правіцялі ужо падымаюць цэлыны гармідар і шлюць пратэсты расейскаму ураду.

Але ня усягды-то латва бывая выказаць тоя, што думаяцца, і польскі урад з лоукасьцю істаго шуллера падмяняя адну карту другою: заміж таго, каб гаварыць аб польскіх панох на Беларусі, іон гаворыць аб Беларусі наогул. Пан Васілеускі, польскі міністр чужаземных спрау у сваіой тэлеграмме да Савецкаго ураду указвая, што расейская войска «навадняя Літву і Беларусь, тым самым уводзячы радавую адміністрацыю у чужых ля не краіох і падняволяючы народы тым, што адмауляяцца ім у правя кіраваць сваіою доляй».

Чалавеку, ня знаіомаму с клясавымі адносінамі на Беларусі, пры чытанні гэтых радкоу, магло-б паказацца што пан Васілеускі вялікі прыхільнік Беларусі і беларускаго народу, падняволіваемаго бальшавікамі. Але мы, выйшаушыя з самае гушчы беларускаго народу, добра ведаям, што пан Васілеускі лжэ, як самы бязсорамны лгун. Ня спагадаю да беларускаго народу кіравауся іон, калі пісау гэтыя радкі, а наадварот, самай палючай непавісьцю да яго. Беларускі народ — працоуны народ, і радавы устрой ня можа быць чужым ля яго, бо толькі пры радавум устрою іон можа вольна уздыхнуць, збавіцца ад уціску паноу і узяць у свае рукі кіравання сваею доляй. Беларускі народ ня просіць паноу Васілеускіх заступацца за яго і бядаваць аб яго падняволіванні: беларускі народ сам здолая абараніць сябе, а няпрошаным заступнікам з воучым сэрцам пад авечаю шкураю іон можа толькі сказаць: «Прэч, Юдашы, пакуль вы цэлы!»

П. К.

Задачы Беларускаго Радаваго Ураду.

У важкі момант гісторыі нарадзілася Беларуская Радавая Рэспубліка. Як са [illegible] расейскаго равалюцыйнаго пралятарыяту, [illegible] стаць пад нагрозаю сваіх суседзяу, якіх да апошніх часау маюць палітычную перавагу буржуазія і хлусна-сацыялістычныя элементы. Украінскія нацыянал-сацыялісты, прыхільнікі Пятлюры, пратэнзуюць на чыста беларускія гарады і землі, прагучыся разам с тым адоляць і здагчы пашырэньня сацыяльнае равалюцыі барацьбою с прыхільнікамі радавае уласьці. Значыцца, да тых часау, покуль там валадарства будзя знайходзіцца у руках пятлюраўцау, датуль над Беларусью будзя вісяць нагроза ня толькі пакусы на ле палітычную самавітасць, але нават і самой равалюцыі і ле замацаваньню у Беларускуй Распубліцы ня будзя забясьпячэньня у бязпрынынным развіцці. Яшчэ больш клопату і цікаунасці выклікаюць адносіны Беларусі да Польшчы. Апошняя, знайходзючыся над фактычным валадарствам лягіянэрау, сабраных па большасці с панства, перш усяго дамагаяцца аб'еднаць пад адным польскім урадам усе тыя землі, якія у колішнія часы так ці інакай належалі да ле. Да гэтых зямель палякі-ваіоунікі далучаюць і вялікую частку Беларусі. Даляй, польская панства ня можа падараваць беларускаму селянству, якоя атабрала у паноу-палякоу іхнія маіонткі. У гэтуй помсця польскія паны заходзяць яшчэ даляй і бачаць свойга ворага у бальшавізмя, цэнтрам якога з'яуляяцца Расея. Мэтаю панства праз гэта і з'яуляяцца барацьба з Расейскім Радавым Правіцельствам. У гэтуй барацьбе Беларусь будзя тым рубяжом, на які першы паляціць хваля польскіх легіёнау. А што гэта так, відаць з вестак аб руху лягіянэрау на Беласток, Вільню і Коуню, а так сама і с таго, што польскі сучасны урад абяцауся хаурусьнікам вясці барацьбу супроць камунізму.

Разам с пагрозамі з боку суседзяу ня трэба заплюшчваць вочы і на тоя, што робіцца пад бокам у самой Беларусі. За часы нямецкае акупацыі акрылялі усякія і дробныя панкі. І у той час, як знатнейшая панства пауцекала у Польшчу, палупанкі засталіся дома. Вядома, яны ня могуць прыняць Радавуй уласьці і будуць карыстаць кожны прыпадак, трапунак, каб пашкодзіць равалюцыі. За імі трэба сачыць, ды яшчэ як! Апроч таго, шмат у якіх гарадох Беларусі затрымаліся рады нямецкіх так званых салдацкіх дэпутатау. Гэтыя рады, зложаныя з спрэчнікау сацыяльнае равалюцыі, так сама робяць шмат прыпынкау у пашырэньні пашае равалюцыі. Ліквідаваць гэтыя рады павінна быць чароднаю задачаю пашае Радавае уласьці.

Дзеля таго, каб мець магчымасць абараніць беларускую зямлю ад захапланьня, каб ня даць панству і буржуазіі ізноу сесьці на карк працоунаму народу, трэба [illegible] чырвонае арміі, зложанае с селянства і рабочых, якая-б магла сутрымаць варожныя дамаганьня контар-равалюцыі.

Другою задачаю Беларускаго Радаваго Правіцяльства з'яуляяцца замацаваньня заваіовау равалюцыі на Беларусі. Справа у тым, што Беларусь, будучы атарвана ад Расеі за усе часы сацыяльнае равалюцыі ня усюды мая справядлівы пагляд на мэты і задачы Радаваго устрою, ня усюды працоуная селянства мая сьвядомасць у складзя і напрамку дзеі радавых установау. Дзеля гэтаго патрэбна як магчыма хутка нарыхтаваць працу мейсцовых радау, даць ім належачыя настаулення (інструкцыі), ясна абмяжаваць крух дзейнасці кожнае установы. А каб аб'еднаць усіо селянства і працоунікау з радавымі установамі, належыць устанавіць найбарджэй зносіны між усімі часткамі Беларусі, пасылаць сьвядомых таварышау-камуністау нават і у самыя глухія віоскі, дзе б яны тлумачылі выразня задачы і дамаганьня равалюцыйнага часу і астатнія мэты яго. Праз гэта заложыцца цесная аб'еднаньня між усім працоуным народам і створанымі равалюцыяй радавымі установамі.

Трэцьцяю і бадай ці ня самаю цяжкаю з усіх задачау з'яуляяцца ліквідаць я вайны і вазстанова звычайнаго супакойнаго жыцця. Гэтая задача трудная праз тоя, што уся народная гаспадарка на Беларусі абурана вайною, і працоуны народ зусім абяздоляны ею. Дзякуючы вайне па цэлыя соткі віорстау Беларусь спустошана, паля ле зараслі зельлям, лясы пасечаны, сіола спаляны ці разграбляны. Шмат народу і да гэтых часау блукаюцца па чужых краіох у бежанцвя, ня маючы магчымасці на што вярнуцца да хаты і узбудаваць гаспадарку. Праз вайну Беларусь патраціла шмат школау, паштовых установау, чугунак з іх служачымі, тэлеграфау, банкау і іншых гаспадарскіх і культурных установау. Шмат з іх загіблі назаусіоды, другія ж застаюцца у Расеі, абслужваючы патрэбы расейскаго народу. А тым часам, сучасная жыццё нямагчыма бяз усіх упомняных установау: бяз школы, бяз чугункі, бяз пошты і тэлеграфу у нашы часы жыць нельга.

Вось праз гэта на долю Правіцяльства Беларускае Радавае Распублікі і выпадая цяжкая задача. Перш усяго, ня адкладаючы надоуга, скончыць з бежанскім пытанням. Месяцы праз тры на Беларусі пачынаяцца вясенні пасеу, абрабляння паліоу. Значыцца, да гэтых часау усе бежанцы, зажадаушыя вярнуцца да дому, павінны быць вернуты туды. Пры гэтым [illegible] перавозкі, але [illegible] трэба грашовая і матэр'яльная дапамога, каб кожны бежанец змог ізноу узбудаваць гаспадарку — будзя яна камунальная ці прыватная. Дзеля вазстановы культурнаго жыцця належыць са усім старэньням пачаць цяпер жа ворочаць на Беларусь усе вывязяныя аттуль куль[illegible]

Мініны навейшаго гатунку.

Пан Вінцэнты Бжозоускі, шчасьліва уцёкшы ад бальшавіцкаго барбарынства [illegible]х сялян, сядзеу аднаго разу у варшаускуй кавярні. Адпіваючы па-крыху [illegible] каву, іон лістау «Дзеннік Варшаускі», і як відаць, весткі у газэця [illegible] ня надта прыемны яму, бо чырвоны твар яго хмурыуся, а над маленькімі заплыушимі вочкамі зьбіраліся маршчыны. Кусаючы свае сівыя вусы, іон у паугаласа мармытау: Ото шэльмы большавіцы! Ото галганы!» Глытнуушы гарачае кавы і раздумчива кіунуушы галавою, іон чытау даляй.

[illegible] давалі малады яшчэ пан, с [illegible] сядзячым на нося залатым [illegible] сьпяшыу выйсьці. Ня разглядзяушы добра, іон зачапіуся за крэсла каля століка пана Бжозоускаго. Пан Бжозоускі падняу з-за газэты голаву.

— Пшэпрашам — мармытнуу малады пан, ня гледзячы у яго бок, і намкнууся [illegible].

— Паня Константы!— аклікнуу яго пан Бжозоускі—Паня Константы!

Малады пан абярнууся, блізарукімі [illegible] шукаючы таго, хто яго клікау. [illegible]аушы пана Бжозоускаго, іон хуткімі, [illegible]овымі крокамі падыйшоу да яго і [illegible] сьцісную яму руку.—Дзіньдобры, паня Вінцэнты!

— Дзіньдобры, паня Константы, — [illegible]зауся стары, адкладаючы на бок газэту.— Сядайця, пагутарым трошкі. [illegible] гэта з вамі— сказау іон, прыглядаючыся да свайго сабяседніка—ці гэта [illegible] Константы, ці мо'толькі ваш [illegible] так мізэрна выглядаяця? [illegible] варта нават і пытацца, [illegible] самы добра ведаяця.— [illegible] малады пан, надбайна [illegible] гэтыя больщэвікі, [illegible] прамовіу іон [illegible] нашуй слаунуй Міншчыняі ведаць нічога ня хацелі. А тут вот прышлося прападаць у гэтум праклятум месьця.

— Ну, ну, паня Константы,— перапыніу яго стары.— Вы на Варшаву ня надта накідайцяся. Гэтая імя навінна быць сьвятыняю у сэрцы кожнаго паляка.

— Сьвятыня сьвятыняю — са злосьцю адказау малады пан,— але у гэтуй сьвятыні шэльма на шэльмя сядзіць.

І сказаушы гэта, іон азірнууся, ці ня пачулі яго быушыя у кавярні варшавякі.

Азірнууся і стары.— Што, ня надта соладка прыняла вас Варшава?

— Якоя там соладка? Проста пекла пейкая. Кватэры нігдзе ня знайсьці. Памясьціліся недзя пад самым дахам. Цесны, брудны, ніомны пакоік. А гаспадыня дзярэ за яго дзьвесьця рублёу у месяц. Холадна. Жалезная печка. Ня запаліш ле,—сядзець ня можна, ледзь вада ня замярзая; як ня адзявайся,— усіо дубееш. Запаліш у печцы,—чад, дым лезя у вочы. Сьлёзы самы цякуць і ад дыму і ад гора. Адэльця разнэрвуяцца, плача нясуцешна. Што тут будзяш рабіць? А тут і даражыня на месяця, нічога ня дакупіцца. У Загоры у нас усіо было сваіо, а тут за усіо трэба грошы. А іх у нас ня шмат і застаецца. Як будзя даляй,—проста ня ведаю.

Выляжыушы усю горбу сваіх няшчасьцяу, малады пан сумрачна замаучау.

І, глауная, за што? — Загаварыу іон посьля хвіліны маучання.—Ніколі сяляня слова ад мяне кепскаго ня чулі. Абыходзіуся з імі, як з роунымі, нават на «ты» [illegible] ня называу. Жылі, здаецца [illegible] суседзямі. А тут, як пачулі [illegible] падыходзяць большэвікі, дык [illegible] як бы хто адмяніу іх. Гаварыць [illegible], ходзяць моучкі ды толькі [illegible] зірающь, як ваукі. Загаварыш [illegible] што проста [illegible] даіца, што гэта тыя самыя [illegible] хлопкі.

— Так— [illegible] пан Бжозоускі.— Ня соладка [illegible]лося. У мяне, хвала Богу, [illegible] да гэтаго, і то мал пані Розалія [illegible] дзэнь бядуя і скардзіцца [illegible] долю. Прыехалі мы да Варшавы, [illegible]ліся у швагра. Хоць цеснава[illegible], але [illegible]віом усіо ж такі па чалавеч[illegible]. [illegible] яшчэ іосьць, але так сама у[illegible]. А што да пакорлівасьці гэтых [illegible] беларускіх—загаварыу іо[illegible] правя пастауніцкім тонам,—ды[illegible] казау пану, што цацкання [illegible] давядзе да дабра. Пачні толькі [illegible], як з людзьмі,—дык яны няма ве[illegible] думаюць. У мяне з імі іншая п[illegible] была. У той час, як у «Рудні» ста[illegible] эскадронам ротмістр Рыхтэр,—п[illegible] часы ня бошчыка майго бацькі. [illegible] часам пагрубіяніць которы,—[illegible] Рыхтэру, адвядуць віпаватаго на стайню ды шомполамі так начык[illegible] азадак, што аж міла. Так, [illegible] хурман бізуном. Вот як трэба вучыць хлопау послушэнству. Покі яго трымаяш у руках, караяш яго,—іон слухаяцца; выпусьціу уладу над ім і [illegible] прапала. Пойдзя рэзаць, па[illegible], рабаваць. Бо у душы у кожнаго хлопа сядзіць разбойнік і цацканпя з ім [illegible] ваша, ні да чога добраго ня [illegible]. Адно толькі бізун ды палка [illegible]-небудзь зрабіць з гэтым народам.

На некуль[illegible] запанавала няпрыемная ціша. [illegible] пан Константы.

— Як [illegible] але боляй ніяк ня будзя. [illegible] Рудні, ні я свайго Загора; му[illegible] больш ня убачымо. Вот сядзім [illegible] іосьць грошы, а як яны [illegible] ы што?

— Гро[illegible] — адазвауся пан Бжозоускі, [illegible] з тых кітоу, на якіях земл[illegible] сам усіо камбіную, скул[illegible]. Толькі скуль-жа іх дастаць! [illegible] так ужо закладзяны. Пя[illegible] — банк ня асьменебудзь будзя вырваны з бальшавіцкіх лапау. Хаця — дадау іон у раздумя — граф З. (іон цяпер таварыш міністра і добра знаяцца у палітыцы), з якім я бачыуся учора, запэуняу мяне, што ня пазьней, як вясною, мы вярніомся да хаты. Антанта, бач, абяцая падмогу. І усіо будзя добра, трэба толькі каб і само грамадзянство ня засталося пасыуным і так сама арганізавалася, тварыло-б атрады дзеля барацьбы з гэтымі разбойнікамі.

— Ат!—матнуу рукою пан Константы. Байка усіо гэта! Бальшавіцкая мора разьлілося надта шырока і затамаваць яго ня ведаю, ці удасца...

— Байка, ці не,—строга ніярапыніу яго пан Бжозоускі,—гэта ня так важна, але важна тоя, што іой вераць нават паважныя людзі.

— І, можа, нават банкіры,—з насьмешкаю запытау пан Константы.

— І нават банкіры.

— Ну дык калі яны вераць, дак няхай-жа дадуць грошы пад заклад нашых маіонткау. Тагды мы будзям і арганізавацца і тварыць атрады і усіо, што хочацця—раздражыцяльна прагаварыў пан Константы.

— А, па праудзя, ідэя!—схапіуся пан Бжозоускі, раптам трацячы сваю спакойнасьць.—Ідэя! Ды яшчэ якая ідэя. Геніальная ідэя, паня Константы, а усіо геніальная проста. Эх, як гэта я раней ня дадумауся?—І пан Бжозоускі нават стукнуу сябе пальцам па лбу.—Так банкі, можа, і ня далі-б нам грошы, а калі мы выставім гэткую патрыотычную мэту, як барацьба з бальшавікамі, калі мы скажам, што хочам залажыць свае маіонткі дзеля фармавання атрадау на змагання з разбойнымі хэурамі,—дык напэуна дадуць; яны мусяць даць. Іх заставаць голас грамадзянства; нарэшця і урад ня застанецца у баку... Справы нашыя стаяць добра, дужа добра.

І пан Бжозоускі пасьпешна устау і пачау зашпіляць сваіо паліто дрыжачымі [illegible] пан Константы [illegible]

— Што вы так нэрвуяцяся, паня Бжозоускі — сказау іон.— Што за радасьць, калі банк дасьць нам грошы, але пад тым варункам, каб мы іх прасадзілі на фармавання збройных атрадау?

— Ат, які вы някемкі, паня Константы—дасадліва адмахнууся пан Бжозоускі.—Што самая найглаупейшая? Калі банкі далі грошы, так? А на якую патрэбу,—гэта усіороуна. Бо хто іх будзя расходаваць? Мы самы. Ясна вам цяпер?

Твар пана Константаго прасьвятлеу.— Ах, вонь яно што! —працягнуу іон і устау са свайго мейсца.

— А то вы думалі што?—падмігнуу яму пан Бжозоускі.—Скідайця сваю задуму ды бярэмся за работу. Трэба падстроіць і другіх нашых «уцякачоу». Толькі, разумеяця, гэта трэба абмайстраваць надта тонка, каб ніхто чужы і не дагадауся. Трэба будзя сазваць сход, пагаварыць трохі, вынясьці разалюцыю у патрыатычнум таком духу. Ведаяця, як казау дауней Мінін, вялікі патрыот маскоускі: «Жон і дзяцей заложым»... Ну і так даляй. Ну, дык хутчэй за работу! Ідзем!

— Ідзем!

Абодва панкі пасьпешна направіліся да выхадных дзьвярэй...

Праз некулькі дзіон увесь сьвет [illegible] пауся аб гэраічнуй постанова знайходзіушыхся у Варшавя беларуских паноу. Дзеля барацьбы з бальшавікамі, яны пастанавілі арганізаваць збройныя атрады, а каб дастаць на гэта грошы,—залажыць свае маіонткі. Варшаускія банкі пашлі насустрач гэтуй самаацьвержанай пастанова і далі пад заклад панскіх маіонткау 40 мільіонау. Але скалькі з іх пайшло на фармавання збройных атрадау, а скалькі проста у панская пуза,—нікому апрача самых паноу, нявядома.

Дзяркач.

турна-гаспадарскія і гасударсцвяныя установы з іх служачымі. Замест жа тых, якія запрапалі назаусіоды, належыць адчыніць новыя, дамагаючыся прыпасаваць усе—і старыя і новыя — к патрэбам нашых абноуляных равалюцыяй часау.

М. Н.

(Прощяг будзя).

Сябру—бедаку.

Брат мой, стомлянны нягодай,
 Ня зьнікай душою:
Ні адны мы, ні адны мы
 Бедаке с табою!
Брат! ня нам адным так кепска
 У жыцьцю павялося,
Ня адным нам, любы, шчасьця
 У рукі ня далося;
Ня адны мы на дарогах
 Сілы пагублялі,
Ня у адных нас маладыя
 Дне папрападалі;
Ня адны мы няпрытульны,
 Як чужыя дзеці:
Многа—многа адзінокіх,
 Як мы, сірат у сьвеця!

У дарозя.

Няпрытульна, нявядома
 Немая дарога;
Даль імгліста, нярухома—
 Ня відна нічога.
Ты куды ж ідзеш, пуціна?
 Да якога краю?...
Ну, што ж? добрая часіна—
 Даляй падыбаю:
Ня адкажаш на пытання..
 Сэрца ціха плача...
Будзь гатовы у час змеркання
 Да усяго, бядача...
Няпрытульна, нязнаіома,—
 Нема ты, дорога!
І што будзя—нявядома
 Нічога, нічога!

Навальніца.

Ня пужайся, чалавеча,
Што у трывозя усіо кругом,
Што ужо хмары нядалеча
Шлюць пярун за пяруном:
Вецяр даляй згоніць хмару,
Змыя дожджык твар зямлі
І разгоніць смугу—мару,
Што над далямі зляглі...
Дык хай справяць нам ігрышча
Вецяр, хмара і пярун:
Па сьлядах іх баявішча
Шпарчэй колас пойдзя у рунь.

Януб Колас.

Канец Тарыбы.

У першых лічбах января месяца толькі што настаушаго новаго году было зьліквідована яшчэ адно чорнасоцянная гняздо: чырвоная армія уступіла у Вільню.

Над старадаунаю сталіцаю Гэдыміна павяваяцца цяпер чырвоны сьцяг інтэрнацыянальнаго соцыялізму. Літоуская Тарыба, праз увесь час нямецкай оккупацыі самазванна выступаушая ад імяні літоускаго народу, разам са сваімі міністрамі уцякла у Коуню. Усяго на адзін месяц пяражыла яна сваю сястру—Беларускую Раду. Доля іх вельмі паходзіць адна на другую. Як і нябошчыца Беларуская Рада,—Тарыба ніколі ня была прадстауніцаю інтарэсау працоуных масс. Літоускі працоуны народ і Тарыба увесь час жылі кожны сваім асобным жыццём: літоускія сяляня стагналі под цяжкім уціском нямецкіх захопнікау і ад усяе душы праклінали крывавага Вільгэльма разам з яго гэнэраламі, у той час як Тарыба дзякавала ім за збавення краю ад маскоускаго папавання. Адгэтуль зусім зразумела, што працоуныя масы літоускаго народу ніколі ня мелі сымпатыі да Тарыбы. Яна жыла і працавала ня толькі што ня у згодзя з інтарэсамі таго народу, ад імяні якога яна выступала, але проста напопярак ім. Дзеля гэтаго яна пя мела і ня магла мець якога-б то ні было, падтрымання у краю; ядынаю яе падпораю і аховаю былі нямецкія багнэты. Посьля таго, як гэтая падпора была выбіта з пад яе нямецкаю равалюцыяю, стала ясна, што нядоуга засталося іой жыць на сьвеця. Пробавала Тарыба замяніць нямецкія багнэты ангельскімі і французкімі і пасылала дэлягацыі да заходня-эурапейскіх імпэрыялістау, але надарэмна. Францыя і Англія зусім ня зацікауляны у падтрыманні Тарыбы і ня могуць траціць сваіх салдат і свае грошы толькі дзеля гэтае адная мэты. Пацярпеушы няудачу у сваіх хадайніцтвах, Тарыба дакладала усіх старанняу, каб згуртаваць сваю уласную армію. Вялося самая старэнная заклікання літоускіх сялян у шэрэнгі „нацыянальнае арміі", але у адказ на гэта літоускі народ толькі глуха маучау. За тоя на прызыу Тарыбы з вялікаю ахвотаю адазваліся быушыя гэнэралы і ахвіцэры царскай арміі, вый шаушыя з панскаго роду. Гэтаго дабра Тарыба набрала нават больш, чым іой трэба было. Усе штабы, упраулення, камандзіры усіх часьцей войск, пачынаючы ад роты і канчаючы арміяй, былі напагатовя; ня хапала толькі салдат.

Пры падходзя чырвонае арміі пад Вільню, Тарыбя толькі і заставалася зпажыць свае манаткі ды вымятацца куды-небудзь даляй.

Хаця Тарыба і абвяшчая, што у Коуні яна будзя даляй вясьці сваю працу, але дзень забрання Вільні чырвонаю арміяю, фактычна быу днiом яе сьмерці. Надта ужо вачавідна паказау іон усю адзінокасьць Тарыбы, адарваннасьць яе ад жыцця і няпатрэбнасьць яе істнення.

Павал Любецкі.

Равалюцыйная праца на Беларусі.

Ня гледзючы на тоя, што Беларусь ва усе часы, аж дагэтуль была пакіну тым, глухім краям, усіо ж у іой заусіоды меліся патаемныя равалюцыйныя сілы, ці лепш кажучы па вучонаму—потэнцыяльная энэргія равалюцыйнаго руху. Гэтая сіла толькі рэдка магла выявіць сябе, бо праз слабасць палітычнаго зразуменьня, з-за недастачы дзейных равалюцыйных цэнтрау яна ня мела магчымасці атрымаць рэзка абрысованы напрамак. Праз гэта самая і равалюцыйныя акты ня мелі на Беларусі у колішнія часы ясных мэтау і дамаганьняу і дзеля гэтаго шмат трацілі у сваіом унешнум блеску і сьвядомасці аб іх з боку чужака-паглядчыка. Але дзеля таго, хто блізка сьвядомы с беларускім жыцьцям, з настроям беларускаго селянства, хто сам жыу аднымі пытаньнямі і патрэбамі са сваімі вясковымі братамі, ведама добра, што у самых глухіх віосках, сярод самых ціомных людзей заусіоды была накіп па сэрцы супроць тае няпрауды і пагарды, якія складаліся у варунках старога парадку. Беларуская селянства—гэта паагул вялікі жабрак. Нідзе у сьвеця няма такое беднасці, убогасці усяго селянства, як на Беларусі. І побач з гэтым нідзе няма такіх вялікіх і багатых маіонткау панскіх, як у той самуй Беларусі. Рожніца у размяркаваньні дабра была тут настолькі відавочнаю, што самы дурны ці забіты чалавек мог прыкмеціць яе. Вось гэтая беднасць агулам усяго селянства і падтрымоувала у ім усягдашняя нязадавольства і складала атмасфэру равалюцыйнасці. І калі равалюцыйнасць беларускага селянства ня мела ясных абрысау, то пачуцьціо ака намічна палітычнаго звароту, пяясная жаданьня вольнасці глыбока трымалася у душы і сэрцы селяніна, чакаючы толькі пабочнае сілы, якая-б зрабіла штурх і дала-б напрамак драмаушым сілам, пададзьмула б захованую у попяля іскру равалюцыйнаго агню.

Як толькі ушчауплася на Расеі равалюцыя у 1917 годзя, Беларусь ачнулася і пачала равалюцыйную працу па узбудовя новаго палітычнаго быцьця. Ня маглі задушыць гэтае працы і тыя злыдныя трапункі, як наступ немцау. Ня ледзючы на няймаверны уціск, на ка гаваньня прыхільнікау равалюцыі, беларускі працоуны народ ня пакідау думкі аб сваіой вольнасці і дамаганьні свайго арава на жыцьціо. На усей Беларусі у часы акупацыі ішла равалюцыйная праца, чарыхтованая па большасці к вызваленьню ад нямецка-польскаго прыгнопу, ня трэба маліць равалюцыйных заслугау нашага селянства: той хуткі поступ чырвонае арміі ад Воршы да Мінску, ад Мінску да Ліды і Вільні і цяпер даляй на Гродню у значнуй меры залежыць ад падмогі тых партызанскіх атрадау, якія зложаны з мейсцоваго селянства. Трэба толькі падтрымаць яго, паслаушы на падмогу большыя вайсковыя сілы. Прачытайця павядамленьня прадсядацяля Ваеннаго Савету паустанчаскіх камуністскіх атрадау Ільіна, і вы пабачыця, якую працу нясе селянства Беларусі у равалюцыі і чаго яму трэба.

Толькі з другога боку—з боку умацаваньня сацыяльнага устрою патрэбна цяжкая і пільная праца сярод селянства на Беларусі. Равалюцыя зрабіла такі зварот у жыцьці, паставіла сабе такія шырокія і вялікія мэты, што нават крыху сьвядомыя у палітычных пытаньнях людзі ніяк ня могуць прыпасавацца к новаму грамадзянскаму устрою. Што ж можна казаць аб той вагромністуй аграмадзя ціомнага селянства, якоя толькі жыло пачуцьціом, вобмацкам, чуючы на сабе толькі здзек старога устрою і ня маючы ясна абрысованых сваіх уласных мэтау і задачау пасля равалюцыі? А тым часам, равалюцыя дзеля свайго умацаваньня трэбуя самадзейнасці, сьвядомасці у астатніх мэтах, распаусюжаньня ідэяу ве сярод усяго працоунаго народу. Дзеля гэтаго кожнаму зразумеламу камуністу, сбаючиму аб пашырэньні равалюцыі, належыць далажыць увесь пэнт па асьвеця дярод беларускаго селянства мэтау і задачау сацыяльнае равалюцыі, памятаючы, што Беларусь з'яуляцца ты плацдармам яе, атвуль яна павлядзе барацьбу з заходняю буржуазіяй і які будзя вытрымліваць на сабе усе нападкі міжнароднаго грашауніцтва і імпэрыялізму. Чымся мацнейшым будзя гэты плацдарм, чымся больш будзя іон мець ваіоунікау за сацыялізм, чымся вышэй будзя у іх равалюцыйны настрой і сьвядомасць у мэтах і задачах равалюцыі, тым удзячнай і хуччэй апошняя будзя пашырацца і умацоувацца на Польшчы, Ліцьве і даляй на заход.

Правіцельства Беларускае Радавае Рэспублікі, зложаная толькі с камуністау, вядома, даложыць усіо сваіо стараньня, каб перш усяго пашырыць сярод селянства сацыяльную сьвядомасць, паказаць яму, як і дзеля чаго патрэбна сучасная барацьба са усімі ворагамі равалюцыі. Калі Ураду нашаму удасца умацаваць у селянскіх аграмадах ідэі і астатпія мэты сацыяльнае равалюцыі, то іон выпауніць адну з важнейшых сваіх задачау.

Петровіч.

Патрэбнасць палітычнаго зразуменьня.

Равалюцыя па свайму закладнаму сэнсу іосць такі рух грамадзянства, які мая сваею мэтаю абураньня абрыдаушаго, аджыушаго палітычнаго устрою і установу іншаго складу жыцьця і управы на закладзінах тых поглядау і патрэбау, якія адказваюць момэнту і жаданьню народу. Такім кшталтам у равалюцыі трэба разглядаць два розныя тэрміны: першы—абураньня і скасаваньня старога парадку, старых установау, і другі ствараньня новых, іншых грамадзянскіх адносін і інстытуцыяу. У абудвых гэтых тэрмінах равалюцыі дзейнасць прыналежыць дзвіом рознаго характару сілам: адною сілаю з'яуляяцца творчая ініцыатыва некульлкіх асобау, якія складаюць тэаратычная навучэньня, вядуць ідэйную барацьбу с старым урадам, сеюць у народныя аграмады думкі аб звароця у бок абураньня шкадліваго дзеля працоунікау парадку; другая сіла—пассіуная, якая ня складая і ня выяуляя сваіх думак, але толькі падхапляя іх выраблянымі палітычнымі правадырамі, ставіць іх мэтамі свайго палітычнаго дамаганьня, і як толькі гэтыя думкі аўладаюць значнаю часткаю гэтае сілы, яна сваімі рукамі выпауняя першы тэрмін равалюцыі—зьніштажэньня старога парадку. Вядома, што разам з думкаю аб абураньні старога устрою творчая сіла равалюцыі вырабляя і пляны будучаго новаго устрою і ставіць мэты новых дамаганьняу. Іначай, равалюцыя ня мела б пад сабою цьвердаго грунту, была б няяснаю і праз гэта нямагчымаю. Першы тэрмін равалюцыі і скончваяцца абураньням старога парадку дзеля умацаваньня замест яго новаго, які адказвау бы жаданьням грамадзянства, ахвармованым творчымі сіламі і які быу бы далейшым крокам у напрамку люцкаго роду да сьветлых яго ідэалау у будучыня.

Даляй пачынаяцца другі тэрмін равалюцыі—умацаваньня у жыцьці тых думак, якія былі выстауляны мэтамі равалюцыі. Творчыя сілы яе становяцца паверху і дамагаюцца дадаць сваім думкам цела, залажыць у стасунку з імі новы грамадзянскі і палітычны устрой, прыпасаваць яго так, каб іон меу моцны грунт пад сабою і служыу бы дзеля будучыны надзейнаю закладзінаю. Тутака прыходзіцца лічыцца ужо с трэцьцяю сілаю, якая сусім ня мела прыхільнасці да равалюцыі і была толькі сьведкаю звароту. Гэтая сіла—нясхвармованая аграмада народу, сярод якое ідэі равалюцыі наупярад ня мелі прыкладнасці; гэтая сіла нават пассыуна ня схілялася да равалюцыі, і яе падмогу у равалюцыі можна лічыць толькі такою, што яна ня рабіла пярашкодау равалюцыйнаму руху. Ня будучы сьвядома у равалюцыі, цікаулючыся апошняю толькі, як аб'ектам, гэтая склізістая нясхвармованая аграмада народу, ня шкодзячы равалюцыі у першы яе тэрмін, можа шмат пансаваць яе у другі.

Справа у тым, што змена грамадзянскаго, палітычнаго і аканамічнаго устрою праз равалюцыю дадае усяму укладу жыцьця стромы зварот, ломіць колішнія звычайкі, загастрая аканамічныя адносіны, робіць часовую нядастачу у харчу, парушая грашавыя справы і інш. Так ці інакай варункі звароту зачапляюць кожнаго, адказваючы адным жаданьням яго і ідучы супроць іншых. І гэтая бяздзейная, нясхвармованая аграмада, жывучы толькі патрэбамі сягодняшняго дню, ня бачучы упярадзя астатніх мэтау равалюцыі, ня будучы з імі нават знаіома, ня кажучы ужо аб пражэньні да іх, такая аграмада ропча, ня верыцъ; яна ці маучыць, бытцам нічога ня разумеючы, ці помстуя, калі патрэбуюцца ад яе якія-небудзь патраты на справы равалюцыі. Паміж творчымі сіламі равалюцыі і гэтаю пассыунаю аграмадаю уздымаяцца сьцяна, якая ня дазваляя адной разумець другую. Такоя раздзяленьня, няразуменьня мая вялікую пагрозу равалюцыі, бо у той час, як творчая сіла ідзе простым напрамкам да пастауляная сабе мэты, тыя сілы, дзеля якіх равалюцыя і рабілася, стаяць у нявядомум мейсцы, у чыстум полі між дзвіох дарогау, з якіх адна вядзе назад да старога, а другая упярад да новаго. І вагромністая сіла таучэцца на мейсцы, між гэтых дарогау: куды, на якую дарогу яна пападзе—нявядама іой самой.

У нашуй сацыяльнуй равалюцыі гэтая інэртная сіла, ня кажучы ужо нічога аб сьвядомых дзейных контар-равалюцыянерах, робіць шмат прыпынкау пашырэньню і умацаваньню у жыцьці мэтау сацыялізму. На барацьбу, барацьбу асьветна—ідэйную, з гэтаю сілаю павінна быць нядадкладна звернута належачая увага творчых сілау равалюцыі. Апошнія павінны прагчыся да таго, каб падняць разуменьня шырокімі аграмадамі народу мэтау сацыяльнае равалюцыі на тую вышыню, на якой стаяць самі стварыцялі равалюцыі. Мала таго, трэба дамагчыся, каб гэтая разуменьня ня было толькі халоднаю, аб'ектыунаю сьвядомасцю у палітычных і аканамічных справах і мэтах равалюцыі, але каб яно увайшло у сэрца аграмадау працоунаго народу, запаліла яго вагніом пражэньня, равалюцыйным пэнтам. Увесь працоуны народ павінян мець у сабе пачуцьціо сацыялізму і патрэбу у іом, як у хлебя ці вадзе. Сацыялізм павінян зрабіцца яго новаю вераю, вольнасць яго няатымнаю патрэбаю, самадзейнасць і творчасць працы—імпульсам яго вольнае душы, а ня послядам прыгону ці скацячаго пачуцьця. Вось, чымся хуччэй увесь працоуны народ будзя захоцляны гэтым вялікім разуменьням, тым барджэй на зямлі васпануя сацыялізм, які ужо шмат прайшоу па дорозя славы і адоляньня ціомнаго царства прыгону.

Неманскі.

Беларусізацыя школау Беларускай Камуны.

Гэткая запатрэбаваньня была выстауляна вучнямі Горэцкіх сельска-гаспадарскіх навуковых інстытуцый першым пунктам наказу дэлэгату на 2-і Заходня-Краёвы зьезд прэдстаунікоу вучніоускіх арганізацый школау другой прыступкі. Прауда, зьезд гэты дзеля прыкраго няпаразумення ня быу скончаны і у зьвязку з гэтым пытаньня аб часьціннай беларусізацыі пя разглядалася, але самы факт выстауленьня такой запатрэбы надта цікавы і прымушая троху над ім застанавіцца.

Кожны народ, кожная нацыя, якая, дзякуючы дрэнна склаушымся гістарычным умовам, павінна была запепасьць на адно-два стагодзьдзя у летаргію нацыянальнаго самазабыцця, прашнуушыся, аджыушысь, з паддвоянаю энергіяю, з новаю сьвежаю сілаю бралась за адбудову свае нацыянальнае самабытнасьці, свае культуры, свайго уласнаго нацыянальнаго жыцьця. Родная мова у некатарых урадавых інстытуцыях, родная школа,—вось этапы культурна-нацыянальнаго адраджэння занянаушых. „адсталых" нацый. Апошняя запатрэбаванняродная школа—выстауляляся кожным з народау, гісторыя адраджэння каторых прайшла прад вачыма людзей XIX і пачатку XX стагодзьдзя. Змагання за родную школу чэхау, краатау, славакау, баугарау, сэрбау і нашых бліжэйшых па духу і долі братоу-украінцау займая асобная пачэсная мейсца у гісторыі культурнаго адраджэння гэтых народау. Агітацыю за „украінізацыю", а потым рэальныя відавочныя крові на гэтум шляху украінцам прышлося вясьці на працягу больш, чым двух дзесяткау гадоу. І толькі цяпер, калі Украіна пасьпела ужо пабыць „нязалежнаго, самасьційнаю дзяржаваю", калі ніхто ужо ня перашкаджая украінскаму народу у яго культурна-нацыянальнум разьвіцці,—толькі цяпер с пэунасцю можна сказаць, што украінцы дабіліся роднае, украінскае школы.

Нам, беларусам, як маладому, нядауна выйшаушаму з-пад нацыянальнаго царска-вялікарускаго прыгняцення, народу,—народу, які толькі пачау тварыць, ці справядлівей,—аджыуляць сваю уласную культуру, і трэба зьвярнуць асабліную увагу на нашу школу.

Трэба ведаць і заусягды памятаць, што родная школа—гэта тая брама, тыя вароты, праз каторыя ляжыць простая дарога, шырокі, кветкамі усыпаны шлях да жывой, ня высыхаючай крыніцы роднае, а праз то і усясьветнае культуры; трэба ведаць, што па гэтаму і толькі па гэтаму шляху павінны мы, беларусы, павесьці сваіх дзетак, а някаторыя і пайсьці самі. Без беларускае школы, ніжэйшае і вышэйшае, беларускі рух, рух культурны, прымушаны будзя ісьці наперад толькі нявялікімі крокамі. Беларуская школа—гэта сьвяты купальскі агонь, які запаліць міліоны маладзенькіх чыстых сэрцайкау беларускай моладзі, агонь, полымя каторага ахопіць усю мертвую, кішачую чарвякамі русіфікатарскую культуру і спаліць усё гнілоя, няпатрэбная, спатрухлелая, пакінуушы толькі бурштыны чужой культуры, якія ён перахварбуя у свой родны коляр.

Змагання за школу,—гэта „апошні і рашаючы бой", які дае адраджоны народ усім пачніцам, кажанам і злыдням тае ціомнае ночы, якая, нібы пяліонкаю, агортывала народная самасазнання, якая глушыла у народзя усіо уласная, живоя, родная... Змагання за школу патрэбуя ад сваіх ваякау і прыхільнікау maximum энэргіі, maximum натугі, напружэньня, бо гэта змагання можа скончыцца толькі альбо пабедай, альбо сьмерцю.

Прайграць пабеду, адыйсьці ад намечанаго дасяганння, пакінуць школу на Беларусі такою, якою яна была—гэта значыць аннуліраваць ранейшую працу, паказаць сваю нямогу, надоуга вярнуцца назад.

А каб гэтаго ня было, каб рабіць усіо моцная, доугая, трывалая,—трэба падыходзяць да пытання аб беларусізацыі школы асьцярожна, трэба вылічыць усе рэзультаты, трэба абмяркаваць усе тыя становішчы, у якіх можа апынуцца наша школа 1-й і 2-й прыступкі і асабліва школа спацыяльная.

А што трэба зрабіць найпярвей: гэта падлічыць усе нашыя беларускія сілы, якія-б маглі узяць у свае рукі справу беларусізацыі і нагул, якія маглі-б дапамагчы гэтуй справя. А падлічыушы свае сілы, трэба іх мабілізаваць і прыступіцца да працы. А праца вялікая, бязмерна вялікая, цяжкая і упартая...

Гурык Г.

(Даляй будзя).

Ламайця згніушая!

Мы новы сьвет сабе збудуям,
У яком ня будзя крыуды, зла,
У яком людзьмі сябе пачуям,
Забудзям, гдзе бяда жыла,
 У яком ня будзя панау, хамау,
 Гдзе будзя кожны „чалавек",
 І пахаваушы сьвет абманау,
 Адчынім людзям новы век.
Будынак новы мы будуям,
Дык трэба стары разламаць,
Слупы пагніушыя з устоям
Павінны новым мейсца даць.
 Ачысьціць мейсца мы павінны,
 Зьмясьці старога усе сьляды,
 Адно тагды мы можам чынна
 Пастаць у творчыя рады.
Каб зблізіць гэты момант ясны,
Староя мусім мы ламаць,—
Без ломкі стараго ня уластны
Парадак новы будаваць.

Павал Каравай.

Аб усім па троху.

З Беларусі.

Телеграммы Председателю Правительства Белорусской Советской Республики.

Коллегия и сотрудники Белорусского Национального Комиссариата приветствуют в Вашем лице молодую Советскую Белорусскую Республику и выражают глубокую радость, что настал час возрождения Белорусского трудового народа.

От коллегии: Мазур.
От сотрудников: Петрович.

Московская Секция Белоруссов-Коммунистов шлет горячий привет вновь образованному Рабоче-Крестьянскому Правительству Белоруссии, желает ему успешной работы в разоренном империалистами крае и выражает глубокую [illegible]дежду, что Правительство сумеет [illegible] довые массы Бе[illegible] хищниками ми[illegible]

Предс[illegible]

От Рабоче-Крестьянского Правительства Белоруссии.

МИНСК, 11 января. Опубликована следующее постановление Временного Рабоче-Крестьянского Правительства Белоруссии: „Все изданные Правительства Р. С. Ф. С. Р. декреты, постановления и распоряжения, проведенные в жизнь местными властями в пределах Гродненской, Минской, Могилевской, Витебской и Смоленской губерниях, остаются в полной силе. Вперед все новые законы и распоряжения будут исходить от Временного Рабоче-Крестьянского Советского Правительства Белоруссии и ни один орган Советской власти не имеет права, помимо Временного Правительства Белоруссии, издавать и проводить в жизнь какие-либо распоряжения законодательного характера.

Председатель: Жилунович.
Управляющий делами: Кнорин.

Рубяжы Беларускае Радавае Распублікі.

Цэнтровым Бюро камуністау Беларусі устапоуляны рубяжы Распублікі з вось якіх губэрань: Смаленскае, Магіліоускае, Вітэбскае, Мінскае, Гродзянскае і някаторых паветау Віляпскае. Увесь гэты абшар падзеляны па сем вакругоу, замест колішніх губэрань.

Весьці Часоваго Ураду (Літвы).

29 дзякабря у Вільні выйшау № 1 часопісі „Весьці Часоваго Ураду“. Часопісь выдаецца Тарыбаю, выходзіць асобнымі выданнямі у 4-х мовах: літоускуй, беларускуй, польскуй і жыдоускуй. У часопісі надрукована дэклярацыя Часоваго Ураду. Паміж іншымі подпісамі віднеяцца подпіс „міністра без партфэлю беларускіх спрау“ — Язэпа Варонко. Другая палавіна нумару адведзяна заклікапнем да запісу самаахвотнікау у „краіовую абарону Літвы“.

Адозва Гродзянскае Беларускае Губэрнскае Управы.

1 і 2 дзякабря 1918 г. у Гродні адбыуся губэрнскі беларускі зьезд, які выбрау беларускую губэрнскую управу і даручыу іой абарону інтарэсау беларускага населення Гродзянскае губэрні. Управа уваншла у зносіны з Літоускім урадам [illegible] і з хаурусьнікамі, якія абяцаліся памагчы наладзіць правідловая жыццё краю.

У выданай ад свайго імені лістоуцы Управа заклікая гродзянскіх беларусау да самаарганізавання дзеля падмогі вяртаючымся уцякачом і дзеля адбудовы краю.

Аб будучыня Гродзяншчыны.

Адбушыся у першых лічбах дзякабра месяца Гродзянскі Губэрнскі Беларускі зьезд прыняу гэткую пастанову аб будучыня Гродзяншчыны:

„Бяручы пад увагу дамагання Польшчы на Гродзянскі край і катэгорычна адкідаючы усякую думку аб зьліянні з іою, Зьезд высказваяцца за прылучэння Гродзянскае губ. да Літвы, калі толькі іой будзя забязпечана унутраная самаурадавання, яе беларуская мова і школа“.

Беларускія павятовыя Рады у Гродзяншчыня.

З дакладау павятовых камісарау Гродзянскае губ., зробляных Радзя Міністрау (літоускіх) і Міністру беларускіх справу, відна, што у Дзятлавя, Гродні, Ваукавыску, Беластоку, Бельску і Белавежы організованы Беларускія Павятовыя Камітэты і Рады. Усе яны стаяць на грунця аутаноміі Беларусі і Літоускай дзяржаунасьці. (Веч. Телегр.).

Новая беларуская газэта.

З распараджэння Міністра беларускіх спрау у Гродні з 1-го январа пачаня выдавацца афіцыяльная газэта „Беларускі Народ“. (Веч. Телегр.).

Беларускі Совнархоз.

Урадам Беларускай Сацыялістычнай Радавай Рэспублікі арганізована Рада Народнае гаспадаркі Беларускага краю [illegible] айст), куды налічаць [illegible] установы [illegible]

Беларускі спэктакль.

(Горкі, Магілеуской губэрні).

У суботу, 7-го студня (9 дзякабра), Беларуская Сэкцыя Літэрат.-Музык.-Драматычнаго Гуртка вучняу сел.-гаспадарскіх навуковых інстытуцый давала другі Беларускі вечар-спэктакль. Пастауляна была новая драма Ф. Аляхновіча—„Манька“, у 4-х дзеях. Перед спэктаклям у пятніцу, дзеля вучняу горада Горак і ваколічных віосак была дармовая гепэральная рэпэтыцыя, па якую прышло больш паутысячы дзлучынак і хлапцоу. Хоць драма па свайму зьместу і ня падходзіла дзеля маладзенькіх слухачоу, але сцэнічныя зьявы, беларуская родная мова цікаволі іх і рабілі добрая уражэньня.

Маладыя артысты-аматоры сыйгралі нішто сабе. Шкода толькі, што некатарыя товарышы ня саусім зразумелі псіхолёгічныя асобнасьці сваіх роляу. „Міхалка“ (М. Горла), напрыклад, замест бязвольнага, мяккаго студэнта-рамантыка выявіу хітраго, бязлітаснаго цыніка-ласуна. У адной артысткі (Юлька) у мовя пракідаліся русіцызмы, якія псувалі прыгожасьць і характэрнасьць беларускай гутаркі. Добра правіо ролю студэнта-пьяніцы Леквугны Л. Дуброва; А. Сауковіч выявіла тып прыгожай, наіунай, вясковай дзяучыны „васілька“, якая толькі па ндобруй волі сваіх бацькоу напала с цікае віоскі у кіпучую вадаверць гарадзкога рэстарапу. Цікава, асабліва падканец, іграу Л. Гашыкоу (Грышка-шулер).

Посьля спэктаклю былі сьпевы. Адзін з вучняу каморніцка-аграпаміцкага вучылішча Л. Дуброва (Ляднеускі) сам пяраклау на ноты вядомыя вершы Янкі Купалы: „Гэта крык, што жыве Беларусь“, „На гэтум хітрум сьвецяе“, „Сьпі, маленьк мой сыночак“. Пад уласны акампанімэнт гітары чыстым басам іон надзвычайна пекна выпауніу гэтыя песьні-вершы. Калі іон грымеу апошпія словы—„гэта крык, гэта енк, што жыве Беларусь!“ здавалась, што сапрауды адзываецца Беларусь, дух каторой, тужлівы, сумуючы дух стогня, енчыць у зыках песьні. Адзеты беларускім хлопцом, ува усім белум, Л. Дуброва сваімі сьпевамі закінуу у душу многіх беларусау праудзівая зярнятка кахання да роднаго забітаго пароду. Была добрая дэклямацыя беларускіх вершау з твороу Якуба Коласа.

Драма „Манька“ пабудована па сацыяльна-полавых адносінах і рысуя такія маленькі жыцьця, калі сацыяльная няроунасьць крышыць і каверчыць найсьвяцейшая пачуцьцё чалавека. Яна даволі сцэнічна, мая захапліваючыя абразкі, але чыста беларускаго у іой мала. Пьеса чыстая, бяз нацыянальнаго адбітку, павінна быць западта верна псыхологічна, западта праудзіва, жыццёва. У „Маньцы“, як у гэткага роду драмя, гэтагг у іншых мястох няма. Гэта брак новаго сцэнічпа твору.

Перад Новым Годам Беларуская Сэкцыя, го якая мая ужо сваю пявялічкую трупку, думая ехаць у бліжэйшая мястэчка Раманова („Леніна“) і там наставіць дзьве пьесы: „Пашыліхя у дурні“ М. Крапіспіцкаго і „Маньку“ Ф. Аляхновіча.

Пажадаям маладым працаунікам шчасьця у пачатуй працы на карысьць Бацькаушчыны.

Гаур. Гарэцкі.

У Расеі.

Здабыткі равалюцыі.

На Заходнюм фронця чырвопая армія, пасуваючыся за адходзячымі немцамі, забрала Рыгу і Вільню. На Лідскум напрамку пашы часьці забралі Ліду і пасуваюцца на Гродню; па Баранавічскум напрамку забрана станцыя і мястэчка Баранавічы і пачауся рух у кірунку Слоніма і Бярэсьця. Польскія легіанэры псуюць дарогі, рвуць масты і пробуюць заступіць дарогу чырвопай арміі, але бязскутэчна.

На Паудніовум фронця войскам Украінскае Соцыялістычнае Распублікі забраны Харкау. Ідуць далейшыя бітвы с пятлюрауцамі.

Зьмена у настрою белае арміі.

За апошнія два тыдні мінулаго року на Ухвімскум фронця узята у палон больш як 8.000 чаловек. Солдаты белагвардейскае „народнае“ арміі выказваюць жадання разам з Радавым войскам ісьці проціу белагвардзейцау. Сярод узятых у палон заметна вялікая непавісьць да сваіх ахвіцэрау. (Роста).

Адносіны паміж Украйнай і Радавай Расеяй.

Як перадаюць кіяускія газэты, Украінская Дырэкторыя кіруецца да паразумення з Радавай Расіяй. Адбыліся нарады паміж Дырэкторыяй і большавікамі, знаходзячымися у Харкавя. На гэтых нарадах выясьнілася, што паразумення з Радавай Расіяй магчыма на гэткіх падставах: 1) Бяз'умоуная прызнання Украінскае Народнае Распублікі; у адмен за гэта Украйна прызная Радавую Распублику. 2) Поуная няумяшацяльства у хатнія справы. 3) Легалізацыя партыі бальшавікоу на Украйня і дапушчэння вольпае пропаганды бальшавіцкіх думак. 4) Скліканпя Работніцка-Сялянскаго Зьезду, дзеля разгляду пытання аб хворма уласьці.

Украінская Дырэкторыя прапануя Радавуй Распубліцы весьці далейшыя пярагаворы. Калі яны будуць ісьці удачліва,—магчыма утварэння абаронна-наступацяльнаго хаурусу Расеі і Украіны проціу расейскіх і заходніх імпэрыялістау. Дырэкторыя так сама гатова прыйсьці да паразумення з Радавай Расіяй і у пытанні аб аднауленні экапамічвых зносінау. Дзеля усяго гэтаго Дырэкторыяй будзя выслана да Масквы асобная дэлегацыя.

Украінскі Конгрэсс.

Як пішуць кіяускія газэты, Дырэкторыя склікая на 12-я январа „Конгрэсс працоунаго народу Украйны“. У склад яго павінны увайсьці 348 прадстаунікоу ад сялян, 150—ад вайсковых часьцей і 87—ад работнікау.

Белорусская школа и библиотека в Саратове.

В г. Саратове Национальным Белорусским Комиссариатом открыта трудовая школа первой ступени для детей Белоруссов, ведется работа по открытию еще одной такой же школы, но за неимением помещений таковая еще не функционирует. Коммунистической группой Белоруссов организована библиотека-читальня в одном из самых крупных общежитий, где распространяется партийная литература, а также устраиваются периодические митинги, на которых пропагандируется идея Советского строительства на Белоруссии.

Белорусы-беженцы в Саратове.

В городе в настоящее время скопилось около 40 тысяч беженцев, большинство из них Белоруссы. Вся эта беженская масса, истрадавшаяся, измученная частыми всевозможными передвижениями с одного города в другой, только и думает о том, как скорее возвратиться на старые насиженные свои гнезда, а в большинстве на пепелище этих гнезд. Характерно отметить то явление, наблюдавшееся среди беженцев, высланных белогвардейской Самарской властью из Самары в Саратов, эти массы, прибыв совершенно без ведома местной советской власти, еще в летнее теплое время категорически отказались занимать предоставляемые им помещения и оставались на берегу Волги под открытым небом, разбив свои шалаши вплоть до наступления морозов и выпада снега и многие уже переезжали санным путем, требуя немедленнаго отправления туда, откуда их выгнала царская нагайка и затеянная тем же царизмом бойня; тем самым поставили в очень трудное положение Советскую власть в их размещении и удовлетворении всем необходимым. Саратов в квартирном отношении находится в исключительном положении.

Наличие продовольственных продуктов с одной стороны и близость фронтов с другой, увеличивают наплыв все новых и новых народных масс, и Саратов уже почти не в состоянии разместить всех прибывающих. Все эти обстоятельства заставили местные власти разместить беженцев несколько скученно в недостаточно оборудованных в гигиеническом отношении помещениях, надеясь, что последнее при помощи пленбежа будет устранено сами же беженцами. Но, к сожалению, белорусский, крестьянин привыкший жить в грязи и здесь остался таковым же, не соблюдая самых элементарных необходимых гигиенических условий. От таких условий жизни появились эпидемическия заболевания и за последнее время в одном из общежитий свирепствует сыпной тиф, унося в день до 40 жертв. Борьба с этим злом при том положении, в каком находятся беженцы, почти немыслима.

Саратовец.

За рубяжом.

Англьскія работнікі проціу умяшацяльства у расейскія справы.

Агітацыя у Англіі проціу умяшацяльства у расейскія справы моцна павялічылася. Работніцкая партыя і лібэралы проціу умяшацяльства. Загатоуляна шмат літэратуры дя ангельскіх салдат на Мурмапя, каб растлумачыць ім дзеля чаго іх трымаюць у Расеі. (Роста)

Будучына Аустрыі.

„Фоссішэ Цайтунг“ піша, што паміж Францыяй і Італіяй пачаліся нялады у пытапні аб будучыня Аустрыі. Італія апирабуя далучэння нямецкай часткі Аустрыі да Нямеччыны, богэта памагая Італіі утрымаць за сабою паудніовыя часткі Аустрыі, населяпыя італьянцамі. Францускі урад, паадварот, баіцца узмацвення Нямеччыны і кіруяцца да адбудавання Аустрыі. (Роста)

Палякі ідуць на Бэрлін.

На сходзя Бэрлінскіх Салдацкіх Радау была атрымана вестка з Пазнані, што польская армія у ліку 20 тысячау чалавек ідзе на Бэрлін і ужо забрала цэлыпы рад мест. Нямецкая войска усюды адступая. Носкэ, народны упаунамочаны у справах абароны выслау насустрач палякам 5-ю дывізію. (Роста)

Магчымасьць сэрбска-італьянскае вайны.

Дэмабілізованыя сэрбы і словенцы ізноу прызваны у войско дзеля магчымай вайны з італьянцамі, якія, ня зважаючы на варункі замірэння, ня пакідаюць забраных імі славянскіх мяйсцовасьцяу. (Роста)

Чэска-Польская адносіны.

У палякау выходзяць нялады с чэхамі наконта пытання аб падзеля Сілезіі. Як павядамляя газэта „Цайт“, палякі гатуюцца да вайны с чэхамі. Адначасьня з гэтым Варшаускі урад паслау дапутацыю у Прагу дзеля спробау мірнаго уладжэння споркі. (Роста)

На барацьбу з бальшавікамі.

Паўнямаушыя у Варшаву беларуска-літоускія паны жалаюць аб утварэнні белае гвардыі дзеля барацьбы с бальшавізмам. Каб дастаць на гэта грошы, яны пазакладалі свае маіонткі. Варшаускія банкі пазычылі пад заклад панскае зямлі сорак міліонау. (Роста)

Амэрыка проціу французскіх захопных дамаганняу.

Як піша „Форвэртс“, Вільсон сказау амэрыканскім прадстаунікам у Парыжу, што Амэрыка ніколі ня дапусьціць анэксіі праваго берагу Рэйну. Нямеччына павінна астацца так, як яна іосьць. Зьмена граніцау можа адбыцца толькі згодна з воляю насялення. Вільсон выказвая пэунасьць, што хаурусьнікі ня пойдуць іншаю дарогаю. (Роста)

Баугарыя і Паудніова славянская дзяржава.

Як павядамляюць з Будапэшту, пацьвярджаяцца намерання Баугарыі далучыцца да Паудніова-славянскаэ дзяржавы. У Празя ідуць перагаворы аб гэтум пытанні паміж баугарамі і чэхамі. (Изв. Ц. И. К.)

Расстрэл дэлегацыі Чырвонаго Крыжа.

Польскі „соцыялістычны“ урад учыніу такі пізкі і зьверскі паступак, да якога, мусі быць, яшчэ ня дайходзіу жадны урад. Па яго прыказу расстраляна дэлегацыя Расейскаго Чырвонаго Крыжа, прыехаушая дзеля пярагаворау аб расейскіх палонных.

Што дзеяцца у Бэрліня.

Нямеччына цяпер пяражывая тоя, што пяражывала Расея у юлі месяцы 1917 году. Левыя соцыялісты—„спартакауцы“, нязадаволявыя палітыкаю соцыялістычна-згодвічаску урадаго Шэйдэмана-Эбэрта, пачалі паустаныя. Некольк дзіон на вуліцах Бэрліну адбываліся бітвы паміж паустаушымі і урадавымі войскамі. З абодвых бакоу карысталіся гарматамі і куляміотамі, а урадовыя войскі мелі нават самаліоты. Паустання задауляна.

Дэнікін хоча схаурусавацца з польскім урадам.

Да Варшавы прыехау гэнэрал Потоцкі, упоунаважаны гэнэралам Дэнікіным на вядзення пярагаворау з польскім урадам аб аб'яднанні Польшчы і казакау дзеля барацьбы з бальшавікамі. Потоцкі лічыць, што такая аб'яднання магчыма і будзя падтрымловацца хаурусьнікамі. (Роста).

Аб'яднання Чорнагоры с Сэрбіяй.

Украінская Талеграфная Агенства атрымала вестку, што Чорнагорская скупшчына адназдгодна пастанавіла скінуць караля Міколу і абвясьціла, што Чорнагорыя далучаяцца да Вялікай Сэрбіі пад кіраунцтвам каралеускаго роду Кара-Ягоравічау. (Изв. Ц. И. К.).

Фэрдынанд—Румынскі імпэратар.

У Румыні ідзе падгатоука к абвяшчэнню караля Фэрдынанда імпэратарам усіх румынау. Каранавання адбудзяцца посьля таго, як кароль верняцца да Букарэшту. Новы імпэратар будзя называцца Фэрдынанд Міхаіл II. Імя Міхаіла яму будзя дано затым, што румынскім нацыянальным сьвятым лічыцца Міхаіл Пабядзіцель. (Изв. Ц. И. К.).

Усясьветная рэвалюцыя расьце.

— У Паудзіопнум Кітаі рэвалюцыйны рух разрастаяцца. Банкі і мытпіцы (таможні) нацыяналізованы. Англія пастанавіла паслаць туды свае караблі і войско. Урад Пауночнаго Кітаю сьпешна пярапрауляя сваю войско з Маньчжурыі на полудзень.

— Італьянскі міністр грамадзянскае працы падауся у адстауку. Буржуазея дужа пяратрывожана блізасьцю рэвалюцыі. Дэмабілізацыя арміі ідзе надта туга.

— У Румыніі скрод дробнаго сялянства расьце рэвалюцыйны рух. Румынскі урад зьвярнууся да начальніка французскаго войска у Румыніі з прозьбай аб падмозя.

— У горадзя Вальпарайсо (у Паудзіоннуй Амэрыцы) пачалося агульная паустання. (РОСТА).

Редактор и Издатель:

Редакционная Коллегия.

ПАВЯДАМЛЕНЬНЯ.

Радакцыя газэты „Дзянніца“ с 10 января 1919 году пераведзяна на Прачысцянскі бульвар, дом № 29 квартэра 24. куды і належыць прысылаць усякую карэспанденцыю датычна радакцыі.

Радакцыя.

3-я Государственная типография (Р. С. Ф. С. Р.) Тверская, Мамоновский пер., д. 12.